

Kõigi maade tööliste ühinege.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

№ 145.

PÄEWALEHT.

Pühapäeval, 6. juulil 1918. a.

Eestimaa liitlaste keskkohaks.

Suni senini oli Soomemaa liiduriikidele punktiks, kust sõja tegemist mobiliseeritud piirimaadega Nõukogude Wenemaa, iseäranis Piiteri ümbruse vastu juhtiti. Uhes sellega katjusid liitlased kõik abinõud tarwitusele võtta, et ka Soomemaad päale tungimisele wita. Kuid mõnede, kaunis nähtawate põhjuste pärast pole mannerheimlased kõigist sümpaatias liitlaste vastu ja Piiteri igatjust hoolimata, sõja käiku jelles otsekohesest mõttes ette võtta ujalda nud, maha arvatud ühtki katset Karja las „karjalaste wabaduse“ tähe all ja pommitamise Walgesaarelt, mis aga ainult meeletu wõimuse pommitamiseks jäi.

Maa sifimine kord pole kaugeltki nii hõlpsa, nagu mannerheimlased künnete uhandete tõlliste tapmistel waral saada lootid, ümberpööratult — revolutsiooni tuli õigab leegitsemalt, kui kunagi enne. Teisels lõppesid proovitised armetuna lüüasaamisega Olonetsi piirkonnas, kus walgete banded piisteta — jaabasteta paaniliselt pogenema aeti. See kõik mõjus kaasa, et isegi need ringkonnad, kes senini waimustawalt karjalaste ja ingerlaste „wabastamisest“ rääkisid — maallitlased

ja edumeelsed — näid suure suuga täiesti sõja vastu paunidawad. Krasnases, et soomlastest asja ei taha saada, leidid liitlased lohasemaks ümberkolimist ette võtta sinna, kus nende plaanid tegelikult juba teotil on. Ja teisels kippusid „omawahelised“ asjad liig edasi minema, mispärast kindral Goughil (inglise esituse liige) enam Eestimaal, kui Soomemaal tegemist oli. Siin oli tarwis lohkulepet wenelaste, baltlaste (balti parimite) neebralaste ja eestlaste ning soome-ingerlaste wahel sobitada. Ja sellega ühtlasi muutus „demokraatiline“ Eesti entente rööwipoliitika teipunktiks ning eestlastel ei tule enam ainult oma piire enamlaste „rööwifalkade“ vastu kaitsma, waid ise rööwilitena wabamaa waba rahwa kõiise haarata, et oma kaskija, werise entente lüüsatamata „gaagihimu waigistada.

Kas julgeb keegi kahelda, et maailma kapital oma karbinängu wiimast wäetust ei etenda? See on nii pärawatelt arusaadaw tõitidele, kes wähegi poliitilist arenemist tähele on pannud.

Ja Eesti kodanlus waimustab enesete werist lehetälge ajaloo raamatuse.

—ite—

Minge rahwa hulka!

Keegi ei hakka ju selle tõelolu vastu waidlema, et meie partei kõige laialisemalt rahwa päale toelab, ning just siin peitubki see jõud, mille üle meie waenlaste laagris püüd murdaja. Kuidas wõimat Nõukogude walitus nii kaua wõimu juures seista ja juba teist aastat waenlastele vastu panna, kes tiheda rõngana Nõukogude Wenemaad piirawad. Nad ei suuda ega suuda aru saada, kus peitub see hiigla jõud, mis Wenemaa tõdrahwa ühijeks tugewaks perekas ühendab ja kes ühijelt kõik hädaohud eemale tõrub ning ikka wõitjaks jääb. Ning just selle jõu, kui nägemata ime ees peawad kõik wasirevolutsionärid awalikult tunnustama, et nad ainult õnnemängu mängiwad ning ei usu isegi oma sihi, s. o. wanatorra siisjesadmise siise.

Rahwast, kes ühijelt oma kättemõidetud wabadust eest wälja astub on wõimata uuesti orja kättesse neetida.

Ning just siia on Nõukogude Wenemaa walitus wiimast ajal õige palju tähelepanemist pööranud. Kõik paremad jõud on jelles mõttes just rahwa hulka jaabatud, kes koha pääl rahwale Nõukogude walituse ülesandest ära selguaks, sest see ei ole enam sellegile salabus, et kohalikud wõimud tihti kommunisti põhjusmõtetele vastu tõrjastid. Need kohalikud „wõimud“ arwastid tihti pääle, et nad seda teha wõiwad, mis nad ise joowiwad. Ning, mis oli selle tagajärjeks? Tagajärjede otsimise ei maksa kaugele otsima minna. Tihti leidus ajalehtede weergudel jennimeid, et talupojad Nõukogude walituse vastu, kes neile maa ja wabaduse andis. Talupoegadele oli aga alati jarnane ar-

wamine, et Nõukogude walitus seefama on, mis kohalik kommunist, kes tihti isegi nii kaugele läks, et talupoegadele isegi ihumustlust jagasid. See kõik aristas müdugi rahwahulke, mille tagajärjena siin ja seal talupoegade „mässud“ tekkisid. Kuid niipea, kui kohapääl asja järele uuriti selgus alati, et talupojad mitte Nõukogude, waid kohalike wõimu vastu wälja olid astunud, kes neid oma terroriseerimisega niikaugale oli wiinud. Ning, et seda pahet arahoida organiseeriti festwalituse poolt lendawad salgad, kes koha pääl „wõimude“ tõõd rewideerisid, ning masjele Nõukogude walituse õiget sihti ära seletasid. Ja selle tõõ tagajärjed on juba praegu näha. Terwe rida „konnasariisid“ on kuritarwituste pärast arreteritud, ning inimesed asemele pandud, kes tõepoolest Nõukogude; s. o. tõdrahwa walituse esitajad koha pääl oleks.

Wõib otsekohes ütlelda, et Wene jeltimised õige palju tõõd rahwaga liginemises ära on teinud. Kuid nende jamade jeltimisele tähts kuuleme me ka, et wälle rahwaste asunikude ja kohaliste päriselanikkude wahetord paiguti õige teraw on. Ning see teade ei ole meile sugugi uus. Iga üks, kes wähegi Eesti ajunduses on käinud kuuleb õige enne jätal just kaebusi Wene jeltimisele üle. Tihti on need kaebused päris lapikud, kuid tihti on neil ka kaaluw põhjus. Kohalised päriselanikud, s. o. wenelased ei suuda ju kunagi Eesti asuniku hinge elust aru saada. Eesti ajunik ei tee aga enamil juhtumiseel kunagi katset, et Wene talupojaga ligineda. Eesti asunikud, kes suuremalt osalt kodumaalt wälja rännanud „maatamehed“ olid ja pikka wõitluse aastate jooksul „oma“ maalapisele on omandanud, ei jaa kudagi

jelle mõttega araharjuda, et sellegil enam „oma“ maad ei ole, waid maa on kogu rahwa päralt ja teatama maadiki pääl wõib ainult see elada, kes tõepoolest ise oma jõuga seda maadiki harib.

Enne klassifõda pidasid Eesti asunikud pääasjalikult kodumaaga ühendust, ning otisid jätal iga lahtmõtte juures, mis koha pääl tekkis, abi. Müüd kus klassifõda käimas pidi müidugi see ühenduse liiki ära jääma, ning asunikud pidid tahes eht taht mata kõik koha pääl tekkinud lahtmõtted ise oma jõuga ära otjustama. Igaõrd ei lähe see aga mitte torda. Igal ühel on ju teada, et Eesti asunik Wene keele poollest õige kehwal järjel sejab ning ainult asunduse noorfugu on juba enamwähem Wene keele oskaja. Kuid peab meeles pidama, et enne klassifõda Eesti kodanlus õige arnisa pilgaga asunduse noorfoo pääle waatas, sest siit arwas ta oma huwide jaoks kõige kohasemad materjali saawat, millest ta seda wälja wõis wormida, mida aga ise tahtis. Ning just sellepärast, et suurem osa asunduse noorfugu kodanluse waimus üles on kaswanud tekkis Wene wabaduse armastaja talupoja ja Eesti asunikude wahel õige tihti lohkupõrkeid.

Suni selle ajani oleme meie aga selle tõelolu wälle õige wähe tähelepanemist pööranud. Wiimast ajal pöördati küll kõige enam tähelepanemist Peterburi ja Pihkwa kubermangude Eesti asunduste pääle, kuid ka siin tehti seda ainult wahel pääl, kui aega juhtis. Et meil aga Peterburis just jõust puudus oleks seda ei tohi keegi ütelda. Tarwis ainult seda jõudu wälja otstida ja mitte ainult selle labase lausega wabandada, et meil puudub jõud.

Müüd aga, kus osa Peterburi ja Pihkwa kubermangu walgetaardlaste käpa all on, peab rohkem tähelepanemist siisekubermangude asunduste pääle pöörama. Wale on see arwamine, kui arwatakse, et juba sellest aitab, kui Peterburis kõik eestlased organiseeritud on. See on wähe. Me peame wiimase kui ühe jeltimise mobiliserima ning wiibimata Eesti asundustesse jaatma, kus jõust enam kui puudus on. Ainult siis, kui asunikule ta ema keeles Nõukogude walituse ülesanded jne. ära seletatakse, ainult siis wõime lootda, et Wene jeltimised enam ei wõi ütelda, et wäikerahwaste ja eraldi Eesti asunikud tõdrahwa wõimu wastasid oleksid. Neile on tarwis ainult ära seletada kes see tõdrahwa wõim õieti on ja kuhu sihi poole ta püüab. Olgu meie tänasjeks hüüdõnaks: Kõik rahwa hulka!

Dixi.

Punane wäerind.

Teated 4. juulil.

Põhja wäerind.

Põhja-Dauna sihis tegi waenlase aeroplaniide rühm meie wägede jeltataha lennu, wijates mõned pommid alla, mis aga mingit tagajärge ei toonud.

Schenkurski piirkonnas rõhus waenlane pääletungimisele afudes meie pahemal kaldal asumat wäeosa tagasi, kuid juurdetulnud õbiwägede kohale jõudmisega teati jeltuford endiselt kindlats. Teistel sihtel muutuseta.

Lääne wäerind.

Murmanski sihis taganesid meie wäed waenlase päälerõhumise all Kapselga kälja juurde, mis Powentski 35 wersta lõuna-lääne pool.

Petrojowodski piirkonnas wõtsid meie wäed wõideldes Matrosi kälja

Tellimisi

wõetakse vastu kõigis W. S. J. N. Wabariigi Posti asutustes, Põhja jeltitranduse büroo (lihend. „Сентро-пошта“) posti osakonnas Петроград, Почт. 25 Окт. № 1 ja Сентро-пешчати Крепи ning Walla Agentuurides.

Tellimiste hind:

1 kuu — 15 r., 2 kuud — 30 r., 3 kuud — 45 r.

Adressi muutmise 1 rubla.

ära 30 wersta Petrojowodskist läänepool.

Soome lahes pommitasid waenlase lahingulaemad Kororje idapoolset kallas. Wastu tuleõnnisega Krasnaja Gorka batareist pandi tuleandmine seisma. Lõuna pool wõtsid meie wäed ägedas heitluses Kororje, Nowojelti, Teplitši ja Kozlowitsi ära, mis Krasnaja Gorka 35 wersta lõuna-läänepool.

Pihkwa piirkonnas lõunapool Pihkwa-Porhovi raudteed käiwad wõitlased waheldawa eduga. Pihkwa 23 wersta lõunapool jätid meie wäed wõideldes Tsherstaja jaama maha.

Molodetschno piirkonnas jätid meie wäed wõideldes Brussõ kälja maha, 50 wersta Molodetschnost põhjapool. Molodetschnost läänepool on käimas ägedad wõitlused. 15 wersta Molodetschnost lõunapool jätid meie wäed wõideldes Hõlita ja Gorodetsi maha.

Suninetski piirkonnas taganesid meie wäed Wislitsi jõe liinile, mis Pinski 23 wersta põhja-ida pool.

Staro Konstantinowa piirkonnas wõitab meie pääletungimine edasi, kusjuures meie wäed Pjarewta ära wõtsid.

Lõuna wäerind.

Harkowi piirkonnas surwad meie wäed waenlast wõideldes Jskowki jaamast Waluiki juurde. Põhjapool tüh. piirkonda jätid meie wäed waenlase suurte jõudude päälerõhumise all Bogoduhowi maha.

Walutski sihis taganesid meie wäed waenlase päälerõhumise all Birutshi linna juurde.

Balashowi piirkonnas jätid meie wäed ägeda wõitluse järele waenlase ülekaaluwate jõududega Balashowi ja Pado jaama maha, mis Balashowist 20 wersta põhjapool.

Põhjapool Tzaritsõni wõitawad wihased heitlused waenlase suurte jõududega edasi.

Ida wäerind.

Pugatschewi ja Samara piirkondades wõitab meie wäed wä. osade pääletungimine edasi. Orenburi piirkonnas selwõde saltade luuramistõigud. Krasno-Ufa ja Kungura piirkondades wõitab meie pääletungimine edasi.

Teistel sihtel pole suuremaid muutusi.

Pärsi walgetaardlaste walitsemist.

Gatshina, 4. juulil. (Rosta). — Wäeliini juures ajuwate elanikke festel wõib kindlat meeletolu tõusu meie kasutis tähele panna. See tult isearanis nähiwale pääle seda, kui meie wäed rida punkte walgetaardlaste bandedest ära puhastasid. Elanikud, teda walgetaardlastest wabastati, said selle lühikese aja jooksul karmi õpetuse ja kõik, pääle tulakite tuleawad hirmuga walgeid meelde. Kanna-tada jaanute juttude järele muutuwad isegi kõhklejate meeleolu meie kasutis.

Pääletungimine Olonetsi wäerinnal wõitab edasi.

Olonets, 3. juulil. (Rosta). Meie pääletungimine Olonetsi wäeliinil wõitab edasi ja edu, mis Wislitsi tahase arawõimise jaawutatud, ewaldab oma tait mõju. Meie ajame juba 50 wersta põhjapool.

Mii tajak nillub rodimfalt ille
maailma südamesse tungim hülis.

Hariduse Taitseks.

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium